

12. Apskaitos įrašų registravimo išrinkimo taisyklės

Apskaitos įrašų registravimo išrinkimo taisyklės. Šioje instrukcijoje pasistengėme išaiškinti kaip sistemoje automatiškai parenkamos Didžiosios knygos sąskaitos įvairių operacijų registravimo metu, kurios sumos užregistruojamos apskaitoje. Šioje instrukcijoje vartojami terminai:

* *Korespondencija* - tai dvejetainis įrašas, kur vienos sąskaitos debetas susiejamas su kitos kreditu. Sisteminėje korespondencijoje taip pat aprašoma: verslo operacija, kurioje gali būti naudojama korespondencija; sumos parametrai; išrinkimo kriterijai; Debeto ir Kredito reikšmė.

* *Sąskaitų tipas* - tai tam tikrų taisyklių rinkinys, pagal kurį parenkama detali korespondencijos sąskaita.

* *Verslo operacija* - programos dalis iškviečiama paspaudus mygtuką tvirtinantį dokumentą į apskaitą pvz *Pirkimai ir pardavimai - pardavimas: patvirtinti*

* *Išrinkimo kriterijai* - tai tam tikros taisyklės, kurių pagalba nurodomos konkretnės detalės, pagal kurias tikrinama į apskaitą registruojama operacija ir bandoma parinkti jai tinkamiausią korespondenciją.

* *Dokumento detalės* - tai kiekviename dokumente esančios vizualiai matomos detalės: pirkėjas, pardavėjas, filialas, sandėlio vieta, produktas, PVM tarifas ir pan.

* *Sumos parametras* - tai konkrety dokumente esanti reikšmė pinigine išraiška pvz.: pirkimo sąskaita - kaina, PVM suma, savikaina, Skola; Ilgalaikio turto nurašymas - įsigijimo vertė, nusidėvėjimo suma, balansinė vertė ir t.t.

Žemiau matote automatinio apskaitos įrašų registravimo sistemoje procesą vizualiai:

Inicijuojamas tvirtinimo procesas paspaudus operacijos tvirtinimo mygtuką

1. Korespondencijų sąrašė tikrinama detali verslo operacija (konkretus atliekamas apskaitos veiksmas)

Tikrinama kurios korespondencijos nustatymuose yra Jūsų atliekamas apskaitos veiksmas

- 1.1. Buhalterinės pažymos registracija
- 1.2. Mokėjimai - banko sąskaitos/kasos ...
- 1.3. Pinigų išmokėjimo kvito registravimas.
- 1.4. Pinigų priėmimo kvito registravimas
- 1.5. Pirkimai ir pardavimai ...
- 1.6. Registruoti atlyginimą į DK
- 1.7. Turtas - ilgalaikio turto operacija ...
- 1.8. Turtas - vidinė operacija ...
- 1.9. Ir kt. (detalus verslo operacijų aprašymas pateikiamas lentelėje žemiau)

2. Tikrinami korespondencijų išrinkimo kriterijai (neprivaloma)

Prie raštų tinkančių korespondencijų tikrinami detalesni išrinkimo kriterijai (jei jie yra). Detaliau apie išrinkimo kriterijus skaitykite žemiau.

3. Parenkama korespondencijos Debeto ir Kredito sąskaitų plano sąskaita.

Nustačius reikiamą korespondenciją parenkama Debeto ir Kredito sąskaitų plano sąskaita. Tiek Debeto tiek Kredito sąskaita gali būti parenkama dviem skirtingais būdais.

3.1. Korespondencijoje nurodyta konkreti sąskaitų plano sąskaita, tokiu atveju registruojant įrašą netikrinamos tvirtinimo dokumento detalės, į apskaitos įrašą įkeliami konkreti korespondencijoje nurodyta sąskaita.

3.2. Korespondencijoje nurodytas sąskaitų tipas. Sąskaitų tipas, tai tam tikrų taisyklių rinkinys, kur nurodyta, kokioms detalėms esant tvirtinamame dokumente parenkama konkreti sąskaitų plano sąskaita.

4. Parenkama į apskaitą registruojama įrašo suma

Kiekvienai parinktai sąskaitų plano sąskaitai galima nurodyti kurią sumą iš tvirtinamo dokumento parinkti registravimui į apskaitą. Tam korespondencijoje nurodomas sumos parametras. Sumos parametras – tai tam tikra tvirtinamo dokumento piniginė reikšmė.

5. Užregistruojamas subalansuotas (D = K) apskaitos įrašas į detalias sąskaitų plano sąskaitas.

Sistemoje esanti korespondencija ir jos automatinio parinkimo proceso žingsniai (šią korespondenciją tikrai rasite Jūsų įmonės portfelyje)

Korespondencijos kodas PIRK_01

Pavadinimas Pirkimai (Purchase)

Aprašymas

Aktyvi

Verslo operacija Pirkimai ir pardavimai - pirkimas: patvirtinti **1**

Apskaitos žumalas Pirkimai Pirkimai

Dokumento tipas Pirkimo sąskaita

Galoja nuo **Galoja iki**

Korespondencijos įrašai

Kodas	Pavadinimas	Detalizacijų rinkinys	Aprašymas		
PIRK_01	Pirkimai (Purchase)	Pagrindinis			
4430	Skolos tie		Kredituojama	+	Skola 4
	Pirkimo savikaina 2 kl. produktams ir 6 kl. paslaugoms (Purchase Cost)	3.2	Debetuojama	+	Suma be PVM
	Gautinas PVM 2 kl. (Receivable VAT)		Debetuojama	+	PVM

APRAŠYMAS

1. Korespondencijų sąrašė tikrinama detali verslo operacija. Kiekviena sistemoje atliekama apskaitos operacija turi savo verslo operacijos pavadinimą. Priklausomai nuo atliekamos operacijos yra galimi *sumos parametrai* (4 proceso žingsnis), pagal kuriuos korespondencijoje nurodoma į apskaitą registruojama suma. Kitaip sakant, pagal nurodytą sumos parametą korespondencijoje, tvirtinimo į apskaitą metu parenkama, kuri suma esanti registruojamoje operacijoje bus registruojama apskaitoje prie konkrečios DK sąskaitos. Verslo operacijų sąrašą galite rasti bet kurioje korespondencijoje (*Apskaita* -> *Korespondencijos* -> *Konkrety korespondencija*) reikšmėje *Verslo operacija* paspaudę paieškos simbolį.

Korespondencijos kodas PIRK_01

Pavadinimas Pirkimai (Purchase)

Aprašymas

Aktyvi

Verslo operacija Pirkimai ir pardavimai - pirkimas: patvirtinti

Apskaitos žumalas Pirkimai Pirkimai

Dokumento tipas Pirkimo sąskaita

Galoja nuo **Galoja iki**

Korespondencijos įrašai

Kodas	Pavadinimas	Detalizacijų rinkinys	Aprašymas		
PIRK_01	Pirkimai (Purchase)	Pagrindinis			
			Kredituojama	+	PVM
			Debetuojama	+	Suma be PVM
4430	Skolos tiekėjams už pr		Kredituojama	+	Skola

Pasirinkus konkrečią verslo operaciją atitinkamai pasikeičia ir galimi tai operacijai sumos parametrai.

Verslo operacija: Pirkimai ir pardavimai - pirkimas: patvirtinti

Apskaitos žumalas: Pirkimai Pirkimai

Dokumento tipas: Pirkimo sąskaita

Galoja nuo: Galoja iki:

Korespondencijos įrašai

Pridėti įrašą Pridėti sąskaitą Įkelti korespondenciją Pašalinti

Kodas	Pavadinimas	Detalizacijų rinkinys	Aprašymas		
PIRK_01	Pirkimai (Purchase)	Pagrindinis			
Sąskaitos kodas	Sąskaitos pavadinimas	Sąskaitos tipas	Kredituojama	Ženklas	Sumos parametro pavadinimas
		Gautinas PVM 2 kl. (R)	Debetuojama	+	PVM
		Pirkimo savikaina 2 kl.	Debetuojama	+	Savikaina
4430	Skolos tiekėjams už pr		Kredituojama	+	PVM

2. Korespondencijos išrinkimo kriterijai. Išrinkimo kriterijai nurodomi korespondencijoje tam, kad tvirtinant apskaitos operaciją į apskaitą būtų parenkama konkreti korespondencija, jei sistemoje yra kelios korespondencijos tai pačiai verslo operacijai. *Pavyzdžiui:* buhalterinėms pažymoms gali būti daugybė tinkančių korespondencijų (t.y. visos, kuriose verslo operacija nurodyta *Buhalterinės pažymos registracija*). Jei yra galimybė nustatyti kokią nors operacijos detalę, pagal kurią būtų parenkama tik jai tinkanti korespondencija - korespondencijai nurodomi išrinkimo kriterijai.

Pagrindinė informacija Istorija Išrinkimo kriterijai

Pridėti kriterijų rinkinį Pridėti pranešimo kriterijų Pridėti sumos kriterijų Pridėti detalizacijos kriterijų Pašalinti

Kriterijų rinkinys

Pavadinimas	Operacija	Reikšmė	Kodas
Produktas	Nelygu		
Produktas	Nelygu	Automobilio nuoma	CARRENT0001
Papildomos išlaidos	Lygu	0	

Išrinkimo kriterijai gali būti *Pranešimų kriterijai* ir *Detalizacijų kriterijai*. Lentelėje pateikiame informaciją apie išrinkimo kriterijus, kokios gali būti jiems išrenkamos reikšmės ir kokiose operacijose tos reikšmės į detales atkeliamos automatiškai (t.y. jų nereikia operacijos detalėse pridėti papildomai).

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Galima reikšmė	Verslo operacijos į kurias reikšmė perkeliama automatiškai
Pranešimų kriterijai			
1.	Filialas	Filialas	Visos verslo operacijos
2.	Originali valiuta	Valiuta iš sąrašo	Visos verslo operacijos
Detalizacijų kriterijai			
3.	Atskaitytas asmuo	Atskaitytas asmuo	Pirkimai, pardavimai, pinigų išmokėjimo kvitas, pinigų priėmimo kvitas
4.	Bankas	Konkretus bankas	Banko mokėjimai
5.	Banko įmokos kodas	Įmoka iš sąrašo	Banko mokėjimai
6.	Banko mokėjimo paskirtis	Banko mokėjimo paskirtis	Banko mokėjimai
7.	Banko sąskaita	Konkretni Banko sąskaita	Banko mokėjimai
8.	Buhalterinės pažymos tipas	Buhalterinės pažymos tipas	Buhalterinės pažymos registravimas
9.	IT nurašymo tipas	IT nurašymo tipas	Ilgalaikio turto nurašymas
10.	Partneris	Konkretus partneris arba globali partnerio grupė	Pirkimai, pardavimai, mokėjimai.
11.	Priskaitymas/Atskaitymas	Konkretus priskaitymas arba globali priskaitymo grupė	DU siuntimas į apskaitą
12.	Produktas	Konkretus produktas arba produktų globali grupė	Pirkimai, pardavimai
13.	Produkto tipas	Prekė arba Paslauga	Pirkimai, pardavimai
14.	Sandėlio vieta	Konkretni sandėlio vieta	Pirkimai, pardavimai, Sandėlio operacijos

3. Parenkama korespondencijos Debeto ir Kredito sąskaitų plano sąskaita. Debeto ir kredito sąskaita parenkama atsižvelgiant į tai, kas nurodyta korespondencijoje (3.1 ir 3.2. punktai paveiksle). Korespondencijoje gali būti nurodyta *konkretni Didžiosios knygos sąskaitų plano sąskaita* (3.1.) arba *Sąskaitų tipas* (3.2.)

3.1. Kai korespondencijoje nurodyta konkreti sąskaitų plano sąskaita, operacijos tvirtinimo metu į ją būtent ir vyksta registravimas. Tai patogu, kai konkrečioje operacijoje tvirtinimo metu negali būti jokia kita sąskaita, visada tik ta. *Pavyzdžiui*: tvirtinant pirkimus, skolą tiekėjui registruojate 4430 sąskaitoje, tada korespondencijoje, Kredito pusėje, patogu nurodyti konkrečią sąskaitų plano sąskaitą. Apskaitoje bus užregistruojama visada 4430 sąskaita, neatsižvelgiant į tvirtinamos operacijos detales.

Kodas	Pavadinimas	Detalizacijų rinkinys	Aprašymas		
PIRK_01	Pirkimai (Purchase)	Pagrindinis			
Sąskaitos kodas	Sąskaitos pavadinimas	Sąskaitos tipas	Kredituojama	Ženklas	Sumos parametro pavadinimas
		Gautinas PVM 2 kl. (R)	Debetuojama	+	PVM
		Pirkimo savikaina 2 kl.	Debetuojama	+	Suma be PVM
4430	Skolos tiekėjams už pr		Kredituojama	+	Skola

3.2. Korespondencijoje galima nurodyti *Sąskaitų tipą*. **Sąskaitų tipas** - tai tam tikrų taisyklių aprašymas, kur nurodoma, kokioms detalėms esant registruojamoje apskaitos operacijoje, kokia sąskaitų plano sąskaita turi būti parenkama. T.y. tvirtinimo metu sistema tikrina tvirtinamos operacijos detales ir jei randa detalę, kuri

tipe priskirta sąskaitai, būtent ją ir parenka į korespondenciją. *Pavyzdžiui*: tvirtinant tą pati pirkimą, sąskaitos detalėse matomas mokesčio PVM tarifas. Skirtingi tarifai registruojami skirtingose sąskaitų plano sąskaitose. Tipe pridėjus sąskaitų plano sąskaitas ir kiekvienai iš jų pridėjus *Reikšmės tipą Mokestis, reikšmę - konkretų PVM tarifą*, tvirtinimo metu sistema automatiškai tikrins PVM tarifą sąskaitoje, radusi jį palygins su nurodytu tipe ir automatiškai parinks konkrečią sąskaitų plano sąskaitą, kuri tipe bus aprašyta būtent su tuo PVM mokesčiu.

Sąskaitų tipai patogūs tuo, kad kuriant korespondencijas galima nurodyti vieną sąskaitų tipą, pagal kurį gali būti parenkamos kelios sąskaitų plano sąskaitos. Korespondencija tampa lankstesnė ir sąskaitų plano sąskaitą parenka pagal duomenis apskaitos operacijoje, kuri tvirtinama. Detaliau apie sąskaitų tipų valdymą skaitykite [čia](#)

4. **Sumos parametras.** Pagal korespondencijoje nurodytą *Sumos parametras* iš tvirtinamo dokumento išrenkama suma, kuri užregistruojama apskaitoje su toje pačioje eilutėje esančia sąskaita. Detaliau apie *Sumos parametras* jau rašėme pirmame šios instrukcijos punkte.

5. **Užregistruojamas subalansuotas apskaitos įrašas (D=K).** Didžiojoje knygoje užregistruojamas apskaitos įrašas. Sistemoje yra kontrolė, kuri leidžia užregistruoti tik subalansuotą apskaitos įrašą, kur *Debetas yra lygus Kreditui*. Užregistruotą apskaitos įrašą galite matyti patvirtintoje operacijoje:

5.1. Skilyje *Apskaita* -> *Didžioji knyga*

5.2. Skilyje *Apskaita* -> *Apskaitos žurnalo kvitai*

Korespondencijos jr. pavadinimas	Sąskaitos numeris	Sąskaitos pavadinimas	Debetas	Kreditas
01 Purchase	244111	Pirkimo PVM, tenkantis PVM apmokės	2,10	
01 Purchase	20100	Inventorius	10,00	
01 Purchase	4430	Skolos tiekėjams už prekes ir paslauga		12,10
			Σ = 12,10	Σ = 12,10